

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I KONKURENCËS
KOMISIONI I KONKURENCËS

VENDIM

Nr. 804, Datë 04.06.2021

“Për hapjen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e ngarkim-shkarkimit, importit, depozitimit, shitjes me shumicë të karburanteve”

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Znj. Juliana LATIFI	Kryetar
Znj. Leida MATJA	Zv/Kryetar
Z. Eduard YPI	Anëtar
Znj. Adriana BERBERI	Anëtar
Z. Denar BIBA	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 04.06.2021, shqyrtoi çështjen me:

Objekti: Shqyrtimi i Raportit “Mbi Hetimin Paraprak në tregun e ngarkim-shkarkimit, importit, depozitimit, shitjes me shumicë të karburanteve”.

Baza Ligjore: Neni 4 dhe 9, neni 24, shkronja d, neni 26 dhe neni 43, pika 1 dhe 2, e ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar.

Komisioni i Konkurrencës, pas shqyrtimit të:

- Raportit mbi hetimin paraprak në tregun e ngarkim-shkarkimit, importit, depozitimit, shitjes me shumicë të karburanteve; dhe,
- Relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës mbi Raportin e hetimit paraprak;

VËREN SE :

I. PROCEDURA E NDJEKUR

1. Komisioni i Konkurrencës me vendimin nr. 719, datë 28.10.2020 vendosi: “Për hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e ngarkim-shkarkimit, importit, depozitimit, shitjes me shumicë të karburanteve”, për periudhën kohore Janar 2017 deri në Tetor 2020.

2. Në zbatim të këtij Vendimi, për mbledhjen e fakteve dhe të dhënave të nevojshme në lidhje me hetimin, bazuar në nenet 33 dhe 34 të ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003, “Për mbrojtjen e konkurrencës”, të ndryshuar, janë kërkuar të dhëna dhe informacion nga ndërmarrjet që operojnë në tregun objekt hetimi; Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë; Ministria e Financave dhe Ekonomisë; Drejtoria e Përgjithshme e Doganave; Qendra Kombëtare e Biznesit; Inspektoriat Shtetëror Teknik dhe Industrial; Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë; Porti Detar Vlorë SHA; Portit Detar Shëngjin SHA; Autoriteti Portual Durrës.

II. ANALIZA E KONKURRENCËS

II.1 Tregu përkatës

3. Në zbatim të ligjit nr. 9121/2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar, tregu përkatës përfshin tregun e produktit dhe tregun gjeografik.
4. Referuar VKK nr. 719, datë 28.10.2020 “Për hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e ngarkim-shkarkimit, importit, depozitimit, shitjes me shumicë të karburanteve”, *treg përkatës të produktit do të konsiderojmë:*
 - *Tregun e ngarkim/shkarkimit dhe depozitimit të karburanteve në portet Porti Vlora 1 dhe Porto Romano Durrës;*
 - *Tregun e importit të karburanteve dhe të shitjes me shumicë të karburanteve për dy nëntregjet: nëntregu i produktit benzinë; nëntregu i produktit naftë (diesel).*
5. Ndërmarrjet nën hetim e zhvillojnë veprimtarinë e tyre në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë.
6. *Shërbimet e ngarkim- shkarkimit dhe depozitimit nëpërmjet rrugës detare ofrohen nga Porti Vlora -1 në Vlorë dhe Porto Romano në Durrës. Lidhur me mënyrën e funksionit të secilit port si dhe bazuar në marrëveshjet koncesionare, secili nga portet vlerësohet si treg përkatës gjeografik i veçantë.*
7. *Përsa i përket importit dhe tregtimit me shumicë të karburanteve ndërmarrjet nën hetim zhvillojnë veprimtarinë e tyre në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë, pra treg përkatës gjeografik do të konsiderohet tregu i brendshëm.*

II.2 Vlerësimi i sjelljes së ndërmarrjeve në treg

8. Ndërmarrjes PIA SHA, i është dhënë me koncesion ndërtimi dhe shfrytëzimi i terminalit bregdetar në gjirin e Vlorës, për depozitimin e naftës dhe të nënprodukteve të saj, në portin Vlora-1, si dhe ndërtimin dhe shfrytëzimin e infrastrukturës portuale të nevojshme në shërbim të terminalit bregdetar. Në bazë të kontratës Koncesionare, Koncesionari PIA është i vetmi entitet, në të gjithë zonën e Gjirit të Vlorës (përfshirë zonën detare dhe platformat detare, nëse ka, të Gjirit të Vlorës), që do të lejohet të ndërtojë dhe të shfrytëzojë një terminal bregdetar dhe infrastrukturën e tij portuale, përfshirë këtu edhe platformat në det, si dhe i vetmi entitet i pajisur me të drejtën për të depozituar e trajtuar (ngarkim-shkarkim)

(nga brenda dhe nga jashtë, nga toka dhe nga deti) naftë, produkte të naftës, produkte të gazit të lëngshëm dhe produkte të tjera të lëngshme. ***Në bazë të këtij koncesioni ndërmarrja PIA SHA zotëron pozitë dominuese në tregun e ngarkim-shkarkimit dhe depozitimit të karburanteve në portin Vlora-1.***

9. Për ofrimin e shërbimit të trajtimit (ngarkim-shkarkimit) dhe depozitimit të naftës dhe të nënprodukteve të saj, në portin Vlora-1, ku operon koncesionari PIA SHA, ndodhen 13 depozita për karburantet me kapacitet total përdorimi XXX m³. PIA SHA ka hyr në marrëdhënie kontraktore me operatorët e kualifikuar të interesuar për të operuar në këtë terminal lidhur me këto depozita. Gjatë periudhës hetimore PIA ka depozituar 7 (shtatë) kontrata të lidhura ndër vite: 3 (tre) me shoqëri shqiptare dhe 4 (katër) me shoqëri të huaja.
10. PIA SHA lidh kontrata në terma afate gjatë, si dhe kërkon garanci financiare ose kontribut për investimet nga këta operatorë, duke i dhënë asaj mundësinë si ndërmarrje me pozitë dominuese, për të vendosur kushte kontraktore, të cilat mund të pengojnë, kufizojnë, ose shtrembërojnë konkurrencën në tregun përkatës.
11. Me vendimin e OSHA nr. 4, datë 01.04.2010 janë miratuar tarifat e shërbimeve portuale të aplikuara nga PIA në Portin Vlora 1. Në lidhje me tarifat për shërbimet ndihmëse të depozitimit si trajtimi (ngarkim/shkarkimi) i anijeve ose për shërbime të tjera tregtare që ajo kryen për klientët që kanë kontraktuar kapacitete në terminalin PIA, ato vendosen me marrëveshje midis palëve kontraktuale, *pasi nuk janë të miratuara paraprakisht nga OSHA*. PIA SHA nuk është e detyruar të shpallë dhe/ose të paraqesë për miratim pranë OSHA-së tarifat për shërbimet ndihmëse të depozitimit si trajtimi (ngarkim/shkarkimi) i anijeve ose për shërbime të tjera tregtare që ajo kryen për klientët që kanë kontraktuar kapacitete në terminalin PIA.
12. Në Porto Romano, Durrës, operojnë dy ndërmarrje koncesionare: (1) ndërmarrja Romano Port SHA, dhe (2) ndërmarrja Porti MBM.
13. Ndërmarrjes Romano Port SHA i është dhënë me koncesion ndërtimi dhe shfrytëzimi i pontilit të naftës, gazit dhe nënprodukteve të tyre në zonën bregdetare të Porto-Romanos, Durrës. ***Në bazë të këtij koncesioni ndërmarrja Romano Port SHA zotëron pozitë dominuese për kapacitetin deri në 20.000 ton në tregun e ngarkim-shkarkimit të anijeve që transportojnë karburante në zonën bregdetare Porto Romano, Durrës.***
14. Tarifat e aplikuara për shërbimet portuale për Romano Port SHA, Porto Romano, Durrës, janë miratuar me vendimin e OSHA nr. 3, datë 04.03.2009, Vendimin nr. 6, datë 10.09.2009 dhe Vendimin nr. 1, datë 09.06.2014. Tarifat e ngarkim-shkarkimit të anijeve në Romano Port SHA përshihen në këto vendime të OSHA-së, *ndryshe nga koncesionari PIA SHA i cili i vendos këto tarifa me marrëveshje midis palëve.*
15. Për ofrimin e shërbimeve të përpunimit të anijeve me karburante ndërmarrja koncesionare Romano-Port SHA ka hyrë në marrëdhënie kontraktore me Agjencitë Detare/Spedicionere ose pritësin e mallit, pronarin e mallit (Operatorët Ekonomikë). Konkretisht gjatë periudhës hetimore Romano-Port SHA ka lidhur 18 kontrata tip, nga të cilat 8 kontrata me Operatorët

e tregut dhe 10 kontrata me Agjencitë Detare/Spedicionere. Këto janë kontrata Tip, me afat 1 vjekar, me të drejtë rinovimi, me të njëjtat kushte të përgjithshme për nga objekti, qëllimi, mënyra e pagesës, të drejtat dhe detyrimet e palëve lidhur me realizimin e shërbimit të ngarkim/shkarkimit të anijeve, si dhe kushtet e tjera të kontratës me të cilën operon ndërmarrja Romano-Port në Porto Romano, Durrës.

16. Në kontrat përcaktohet se Koncesionari Romano Port SHA për ofrimin e shërbimeve të përpunimit (ngrakim-shkarkimit) të anijeve me karburante, aplikon tarifata e miratuara nga OSHA me vendimin nr. 3, datë 04.03.2009, vendimin nr. 6, datë 10.09.2009 dhe Vendimin nr. 1, datë 09.06.2014. Tarifata e papërcaktuara nga OSHA, negocohen me mirëkuptim mes palëve.
17. Ndërmarrja Porti MBM në bazë të kontratës koncesionare (ligji nr. 104/2015, datë 23.9.2015) ka fituar të drejtën ekskluzive për ofrimin e shërbimit të ngarkim-shkarkimit të mjeteve lundruese që transportojnë hidrokarbure të madhësive mbi 20.000 ton dhe me zhytje mbi 8 (tetë) metra, në Porto Romano Durrës, për një periudhe prej 35 vjetësh. ***Në bazë të këtij koncesioni ndërmarrja Porti MBM zotëron pozitë dominuese për kapacitetin mbi 20.000 ton dhe me zhytje mbi 8 (tetë) metra në tregun e ngarkim-shkarkimit të anijeve që transportojnë karburanteve në zonën bregdetare Porto Romano, Durrës.***
18. Për ofrimin e shërbimeve të përpunimit të anijeve me karburante, ndërmarrja koncesionare Porti MBM ka hyrë në marrëdhënie kontraktore me Agjencitë Detare/Spedicionere ose pritësin e mallit, pronarin e mallit (Operatorët Ekonomikë). Konkretisht gjatë periudhës hetimore Porti MBM ka lidhur 11 kontrata tip, nga të cilat 5 kontrata me Operatorët e tregut dhe 6 kontrata me Agjencitë Detare/Spedicionere. Këto janë kontrata Tip, me afat 1 vjekar, me të drejtë rinovimi, me të njëjtat kushte të përgjithshme për nga objekti, qëllimi, mënyra e pagesës, të drejtat dhe detyrimet e palëve lidhur me realizimin e shërbimit të ngarkim/shkarkimit të anijeve, si dhe kushtet e tjera të kontratës me të cilën operon ndërmarrja Porti MBM në Porto Romano, Durrës.
19. Për ofrimin e këtyre shërbimeve Koncesionari aplikon tarifata e miratuara me Udhëzimin e përbashkët të MIE dhe MFE nr. 5749/5, datë 10.09.2019 “Për përcaktimin e tarifave të shërbimeve portuale të portit të llojit MBM në Porto Romano, Durrës”, të cilat ofrohen në mënyrë të barabartë për të gjithë përdoruesit e terminalit të Portit MBM. Tarifata e papërcaktuara në këtë udhëzim, negocohen me mirëkuptim mes palëve.
20. Tarifata e miratuara nga OSHA për ngarkim-shkarkimin e karburanteve si për Romano Port SHA dhe Portin MBM, në Porto Romano Durrës janë njësoj. Përsa i përket tarifave të tjera portuale tarifata maksimale janë të njëjta dhe për Romano Port SHA ka dhe tarifa minimale, por Porti MBM ka disa zëra shtesë për shkak të pozicionit të tij gjeografik.
21. *Referuar lidhjes aksionare në Porto Romano Durrës, rezulton se ekziston një lidhje integrimi vertikal e shoqërive koncesionare dhe shoqërive që kanë depozitat në këto koncesione, si dhe me importuesit/tregtarët me shumicë në tregun e karburanteve, duke i dhënë ndërmarrjeve koncesionare një fuqi tregu, e cila duke patur parasysh pozitën e koncesionarëve në treg, mund të çojë në lidhjen e marrëveshjeve të ndaluara gjë që bie në*

kundërshtim me nenin 4 të ligjit nr. 9121/2003 si dhe në kundërshtim me nenin 9 të ligjit nr. 9121/2003 nëpërmjet vendosjes së kushteve të padrejta të tregtimit dhe për pasojë në abuzim me pozitën e tyre në treg.

22. Në lidhje me tregun e importit dhe shitjes me shumicë, vihet re se pjesa më e madhe e karburanteve që importohen në vendin tonë është mbi XX% naftë dhe më pak se XX% benzinë. Pjesa më e madhe e importit të benzinës dhe naftës, për periudhën nën hetim, kryhet nëpërmjet Portit të Durrësit (rreth XX% e importit) dhe një pjesë e vogël e importit realizohet nëpërmjet portit të Vlorës.
23. Sjellja e koncesionarit PIA SHA si ndërmarrje me pozitë dominuese në tregun përkatës, në lidhje me vet përcaktimin e tarifave për shërbimet ndihmesë të depozitimit si trajtimi (ngarkim/shkarkimi) i anijeve ose për shërbime të tjera tregtare që ajo kryen për klientët që kanë kontraktuar kapacitete në terminalin PIA, si dhe lidhja e këtyre kontratave në terma afat gjatë me nënkontraktorët mund të përbëjë sjellje e cila bie në kundërshtim me nenin 4 apo 9 të ligjit nr. 9121/2003.
24. Referuar strukturës së tregut të ngarkim-shkarkimit, importit, depozitimit, shitjes me shumicë të karburanteve, nga dy ndërmarrje koncesionare: (1) ndërmarrja Romano Port SHA, dhe (2) ndërmarrja Porti MBM, që operojnë në Porto Romano, Durrës, rezulton se ekziston një lidhje integrimi vertikal e shoqërive koncesionare dhe shoqërive që kanë depozitat në këto koncesione, si dhe me importuesit/tregtarët me shumicë në tregun e karburanteve, duke i dhënë ndërmarrjeve koncesionare një fuqi tregu, e cila duke patur parasysh pozitën e koncesionarëve në treg, mund të çojë në lidhjen e marrëveshjeve të ndaluara gjë që bie në kundërshtim me nenin 4 të ligjit nr. 9121/2003 si dhe në kundërshtim me nenin 9 të ligjit nr. 9121/2003, nëpërmjet vendosjes së kushteve të padrejta të tregtimit dhe për pasojë në abuzim me pozitën e tyre në treg.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenet 4 dhe 9, nenin 24 shkronja d, nenin 26 dhe nenin 43, pika 1, e ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar,

VENDOSI:

- I. Hapjen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e ngarkim-shkarkimit, importit, depozitimit, shitjes me shumicë të karburanteve ndaj ndërmarrjeve:
 1. Koncesionarit PIA SHA dhe ndërmarrjeve që kanë kontrata depozitimi afatgjatë me të.
 2. Koncesionarit Romano Porto SHA dhe ndërmarrjen e integruar vertikalisht me të.
 3. Koncesionarit Porti MBM dhe ndërmarrjet e integruar vertikalisht me të.
 4. Ndërmarrjet të cilat kanë depozita në zonën e Porto Romanos dhe kanë kontrata me Romano Port SHA dhe Portin MBM.

- II. Hetimi i Thelluar do të përfshijë periudhën kohore 1 Janar 2017 deri në 30 Tetor 2020.
- III. Raporti i hetimit të thelluar duhet të paraqitet në Komisionin e Konkurrencës jo më vonë se gjashtë (6) muaj nga marrja e këtij vendimi.
- IV. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS